

KJAK

Eikirøtur

Heri Mohr

Í 2008 – sama árið, sum tann íslendski figgj- arheimurin fór á húsa- gang – gav Eik Grunnurin út minnisrit – *Eikirøtur 1832-2007* – um Færø Amts Sparekassi, sum var stovnaður 1832. Í 1963 broytti umsjónarráðið við dómaranum Jens Koch á odda navnið Færø Amts Sparekasse til Føroya Spari- kassi. Í 2002 varð sparikassin broyttur til P/f Eik Banki.

Av tí at Eik Banki og Eik Grunnur fóru á heysin nøkur fá ár, eftir at minnisritið kom

á marknaðin, fekk tað ein aktualitet, sum eingin hevði roknað við.

Hesin aldargamli spari- kassin hevði livað sítt stilla og tryggja sparikassalív, sum í øldir var tað figgjarliga álitíð hjá ungum sum gomlum. Sparikassin hevði eina aura av tryggleika og skynsemi og varsemi og sparsemi.

Adam var í paradísinum, til hann lat seg lokka. Og so hvarv paradísið.

Á sama hátt var Føroya Sparikassi lokkaður. Og so hvarv hann. Øll samanspar- ingin í 175 ár hvarv. Allur partapeningurin fór sama veg.

Ørskapsin kavalkada

byrjaði 8. mai 2000.

Nevnda dag kom virðis- brævameklarar Kaupthing í Íslandi inn á pallin og seldi Eik Banka 49% av teirra egnu partabrøvum. Við hesum varð P/f Virðisbrævamark- naður Føroya veruleiki.

Í 2002 gjørdist Føroya Landsstýri medeigari. Sam- bært metingum fór Virðis- marknaður Føroya at hava hall tey fyrstu árin. Tessvega setti Føroya Landsstýri og Landsbanki Føroya, hvørs stjóri var nevndarlimur og stjóri í VMF, 8 milliónir í partapeningi í VMF. Í 2003 varð farið til verka, sam- stundis sum landstýrið læt triggjar lansbrævarøðir skráseta í íslenska fons- børsinum til eitt samlað marknaðarvirði upp á 1,5 milliardir DKK. Um hetta hevur samljóð við okkara stýrisskipanarlóg, ella um landsstýrislímur/ir o.o. hava framt álvarslig brot á nevndu lóg, er ein spurn- ingur, sum einans óheft lóg- kørn kunnu avgera.

Føroya Banki var av teirri áskoðan, at "grundarlagið fyri børsskráseting av og handli við føroyskum virðis-

brøvum var so lítil, at tað kundi klárast við einum rokniarki. Neyðugt var ikki við nøkrum marknaði." Hes- um var Eik Banki ósamdur í. Ísland var jú ein góð fyri- mynd.

Dag um dag bólгнаði Eik Banki við nýggjum íløgum og nýggjum nøvnum. Bankin gjørdist eitt konglomerat, ein skurvblendingur við keypi av bankum og stórløgum í Danmark og Føroyum. Tað rapaði úr skjáttuni: Eik Bank Danmark A/S, SkandiaBank A/S, Kaupthing Bank, Notio, Investa, Sprong Danmark A/S, FinansNedtbank o.s.fr.

Ein óføroyskur, finan-

siellur labyrinthur uppstóð í Føroyum við einum upp- blástum skrivstovuveldi. Serfrøðingar trutu ikki.

Tað stóð ikki á við tí pen- ingaliga: Tvær glæstriborgir Yviri við Strond. Ein til høvuðssætið og ein at taka til, tá ið ekspansiónin kravdi meira pláss. Ein onnur, nýggj borg við Tinghúsvegin, með- an tað gamla gróthúsið í miðbýnum varð degraderað til undirdeild. Ein í Klaksvík. Og so framvegis.

Minnisritið *Eikirøtur* er áhugavert, søguligt skjal.

Seinasti parturin av minnisritinum eitur Lokaorð [?], hvussu tað so skal skiljast. Har lesa vit: "Eik Banki hevur verið virkin í føroyska samfelagnum í 175 ár. Enda- mál hansara var frá fyrstan tíð at nútímansgera føroyska samfelagið. Tí virkaðu hann og teir menn, sum mannaðu garð um hann, fyri at bróta niður tey stongsl, sum kongaligi einahandilin hevði hildið føroyska fólkið inn- anfyrir." Júmen, er hetta ikki ørvitistos? Eik Banki var stovnaður 2002, og kongaligi einahandilin var niðurlagdur í 1856.

Minnisritið sigur eisini, at "tað, Eik Bankin hevur gjørt, er at koma upp í tað virksema, sum hevur gjørt oynna Man til eitt av teimum ríkastu londunum í Europa." "Tað er at vóna, at aðrir bankar í Føroyum fara at fylgja hesi leið."

"Nú kunnu teir sita uppi í sínum himmali og fegnast um, at alt tað, teir høvdu í hyggju, er vorðið veruleiki og væl tað."

Nøkur fá ár gingu – minn- isritið kom um somu tíð – so slitnaði ringurin um gullkálvadansin eystanfyri Skansan. Alt gullið hvarv.

Alt um somu tíð fór ein makabur dansur fram úti í Tinganesi: Gullið í lands- kassanum, oyramerkt til heilsuverkið og almanna- verkið og skúlaverkið, varð blakað á bláman.

Nøkur ár seinri játtaði løgtingið pening fyri at vita, hví tað gekk so syndarliga við Eik Banka. Fyri nøkr- um døgum síðani varð kunngjørt, at løgtingið nú hevur beint eikbankamálið í eina løgtingsnevnd.

Hvat fer so at henda?

Landssjúkrahúsið

Leys størv á Landssjúkrahúsinum

Tænastudepilin

- 2 Arbeðsfólk til Landssjúkrahúsið/ Tænastudepilin
Umsóknarfreistin er 3. november 2015, kl. 12.00.
- Kostrøktarstarvsfólk til køkin
Umsóknarfreistin er 11. november 2015, kl. 12.00.

Diagnostiski depilin

- 2 yvirlæknar við sergrein í radiologi til Røntgendeildina
Umsóknarfreistin er 9. november 2015, kl. 12.00

Skurðdepilin

- Ljósmóður til føðideildina/A2
Umsóknarfreistin 11. november 2015, kl. 12.00
- Sjúkrarøktarfrøðingar og heilsurøktari
Umsóknarfreistin er 11. november 2015, kl. 12.00

Umsókn við CV og prógvum skal sendast við telduposti til: umsokn@ls.fo

Sí størri lýsing á www.ls.fo

LÝSINGARTORGID

Arbeiði
timburarbeiði smávegis timburarbeiði verður gjørt norðanfjørðs. <i>723177</i>
MÁLARAARBEIÐI Hevur tú inni arbeiði/uppgávu inni til veturin ? á veita.fo hevur tú møguleika at fáa fleiri tilboð uppá tína uppgávu. Kontakt 554400 - info@veita.fo <i>554410</i>
Alt timburarbeiði Hevur tú inni arbeiði/uppgávu í skal gerast í vetur ? Á veita.fo eru yvir 200 veitarar Kontakt. 554400 - info@veita.fo <i>554410</i>
Bøkur
Bøkur ynskjast J. Símun Hansen: Havið og vit bind 1og 2 Louis Zachariassen: Páll fangi og Úr Føroya søgu um 1700 <i>213536</i>

Býli í Føroyum
Hús í Vagi til sølu Húsini Bøggøta 30 í Vági til sølu um nøktandi boð fæst <i>Telefon 262315</i>
Íbúð søkist Maður 66 ár ynskir lítla íbúð í Havn ella kamar við atgongd til køk -vaskimaskinu. Prísur 3000-5000 kr um mdr. <i>506486</i>
Goymsluhøli til leigu í Hoyvik Goymsluhøli til leigu 28 m2 stor hurd 42 m2 vanlih hurd Tekning av flottum 2 plans husi til solu. Mala, smida, stoypa, flitigos, flutning <i>224910</i>
ÍBÚÐ vit eru eitt tilkomi par sum søkja íbúð/hús til leigu vit fara væl um og gjalda til tíðina <i>268856</i>
SETHÚSAOGN Í KLAKSÍK TIL SØLU SUM HANDVERKARATILBOÐ Torvgøta 20, sethús við 2 íbúðum, verður seld, um nøktandi boð fæst. asa@gaasedal.com ella tlf. 0045 60 55 96 37 (DK) <i>40559637</i>

Ymiskt
íbúð ynskist 33 ára gamal maður, ynskir íbúð í Tórshavn, fyri í mesta lagi 5000 kr. Hvørki royki ella drekki, og gjaldi til tíðina. <i>226272</i>
Triggjar íbúðir til leigu Ein íbúð ca. 70 kvm. við trimun kømrum, stovu/køk, bað við vaskimaskinu, liggur í Vilhelmsgøtu Kostn. 6.500 kr við hita uttan ljós. Ein íbúð ca. 100 kvm. við fyra kømrun, stova/køk, bað. Kostna 8.800 kr við hita og ljós. <i>Tlf 213303</i>
Innbúgv
Innbúgv til sølu 1. lýtið seingjarborð er nýtt tilsølu fyri 150. kr. 2 træ klappstólar 80 kr. 4 stk. spisiborðs stólar í ljósum viði til sølu fyri 110 kr. stk. <i>597669</i>
Matur
Seyðarhøvd til sølu Seyðarhøvd til sølu, 20kr. fyri hvørt. <i>215232</i>

Ymiskt
MARKNAÐARDAGUR Árligi Marknaðardagurin hjá NSÍ, verður í Ítrótarhøllini í Runavík 28.11.2015. Tey ið ynskja borð, kunnu ringja til Jónu 504761-Ragnhild 222545 NSÍ
Marknardagur Marknardagur verður í Bygdarhúsinum á Strondum Sunnudagin 15 nov Tilmelding á Telefon 221670 ella mainhild.h@gmail.com <i>221670</i>